

zaaknummer 2014-W1143

28 november 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mevrouw mr. K.A.M. van Kampen,

tegen:

[naam],
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Broeders van Scheppers.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 30 juni 2014. Op 1 augustus 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Provinciaal Overste van de Broeders van Scheppers. Op 29 oktober 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur, mevrouw mr. K.A.M. van Kampen. Namens de congregatie is niemand verschenen.

2. De klacht

- 2.1. Klager komt uit een schippersgezin. Omdat zijn ouders altijd onderweg waren, werd klager op zevenjarige leeftijd (1962) naar het schippersinternaat [naam] in [plaats] gestuurd. Klager verbleef van 1962 tot 1971 op dat internaat, dat onder leiding stond van de Broeders van Scheppers. Aangeklaagde was groepsleider bij de “kleintjes” (d.w.z. de groep met de jongste jongetjes in de leeftijd van zeven tot tien jaar. Aangeklaagde was de enige groepsleider voor die leeftijdsgroep en was zoals klager aangaf, voor de kinderen die in de regel bijna nooit naar “huis” gingen, de enige begeleider. Toen klager nog niet zolang op het internaat verbleef, is hij tweemaal op klaarlichte dag door aangeklaagde naar diens kamer gelokt en beide keren door hem anaal verkracht.

Verder kwam aangeklaagde twee jaar lang enkele keren per week - soms nadat hij alcohol had gedronken - aan het bed van klager zitten, waarbij hij het kruis van klager betastte, terwijl hij zich met zijn andere hand, naar klager zich later realiseerde, bevredigde.

Toen klager vijftien jaar was, kwam aangeklaagde terug als groepsleider op het internaat. Opnieuw werd hij groepsleider van de jongste kinderen. Op de slaapzaal stond een tafeltje, waar aangeklaagde altijd zijn brevier zat te lezen, waarbij bepaalde jongentjes ook mochten komen lezen. Klager wilde voor zichzelf nagaan of hetgeen hem op zevenjarige leeftijd was overkomen, ook daadwerkelijk plaats had gevonden. Hij ging even aan tafel zitten waarna bijna onmiddellijk aangeklaagde naar de klagers broekriets greep om diens broek open te maken. Vervolgens leidde aangeklaagde de hand van klager naar aangeklaagdes harde geslachtsdeel.

- 2.2. Klager heeft in vijftien jaar bij verschillende therapeuten gelopen met zeer wisselend succes. Zijn laatste therapeute raadde hem aan om niet nog meer energie in traumaverwerking te stoppen, omdat het te laat is en hij de beelden uit het verleden niet aankan. Vijftig jaar na dato gaat er geen dag voorbij, dat hij niet aan het seksueel misbruik terugdenkt. Vooral net voor het slapen gaan, is klager bang dat aangeklaagde weer bij hem op bed komt zitten en dat hij nog steeds sterker is dan klager. Als klager met een man alleen in één ruimte is, voelt hij zich angstig en zorgt hij dat hij altijd het dichtst bij een deur is. Klager gebruikt al jaren antidepressiva. Klager zegt dat het seksueel misbruik zijn leven kapot heeft gemaakt.
- 2.3. Klager wil dat de Rooms Katholieke Kerk zijn excuus aanbiedt, omdat zij zich jegens hem heeft misdragen en in eenzaamheid deed geloven dat het seksueel misbruik normaal was.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven.

[Naam], Provinciaal Overste van de Broeders van Scheppers, heeft de volgende schriftelijke reactie gegeven op de klacht:

Over de door klager vermelde feiten bezit de congregatie geen gegevens. De Broeders hebben geen reden om te twijfelen aan de waarachtigheid van de verklaringen van klager, maar bij gebrek aan gegevens kunnen wij ze ook niet bevestigen of erkennen.

Alleszins wensen de Broeders van Scheppers hun diepe spijt en schaamte uit te drukken voor elke vorm van misbruik waarvan klager het slachtoffer zou geweest zijn in een internaat van de congregatie. Dergelijke zaken mochten nooit gebeuren.

4. De beoordeling

- 4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.
- 4.3. Er zijn meer dan vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager de aangeklaagden Verwijt zich hebben voorgedaan. Alleen al door het overlijden van de aangeklaagden zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken.
Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden, dat klager twee jaar lang seksueel is misbruikt door aangeklaagde, zoals door klager in het klaagschrift is beschreven (zie punt 2.1.).
De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal in zijn klaagschrift heeft beschreven en ter zitting heeft verteld.
Voorts heeft de Klachtencommissie kennisgenomen van de zaken met zaaknummers 2011-T451 en 2012-T688, waarin eveneens over seksueel misbruik door aangeklaagde wordt geklaagd.
Een en ander in onderling verband en samenhang bezien is naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende ondersteuning voor de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door de aangeklaagde.
- 4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met misbruik van gezag en gezien de afhankelijkheidsrelatie waarin klager jegens aangeklaagde verkeerde hoogst kwalijk is geweest.
- 4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen.
- 4.6. Over een eventuele financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Provinciaal Overste van de Broeders van Scheppers de klacht tegen aangeklaagde gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 28 november 2014 door mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter, drs. J.L.H.H. Kunnen en mevrouw drs. Th.M. Bronzwaer, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.